

Üçüncü Basamak Eğitim ve Araştırma Hastanesinde El Hijyeni Uyumunun Değerlendirilmesi: Son Dört Yıl

Aziz Öğütlü, Oğuz Karabay, Ertuğrul Güçlü, Gülsüm Kaya

Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Enfeksiyon Kontrol Komitesi, Sakarya

GİRİŞ VE AMAÇ: Sağlıklı ortamın korunması amacıyla her türlü hastalık etkeninin ellerden uzaklaştırılması olarak tanımlanan el hijyeni, sağlık bakım ilişkili enfeksiyonların önlenmesinde en basit, en etkili ve en ucuz yoldur.

Bu çalışmada amaç bir üçüncü basamak eğitim ve araştırma hastanesinin el hijyeni uyumunu değerlendirmektir.

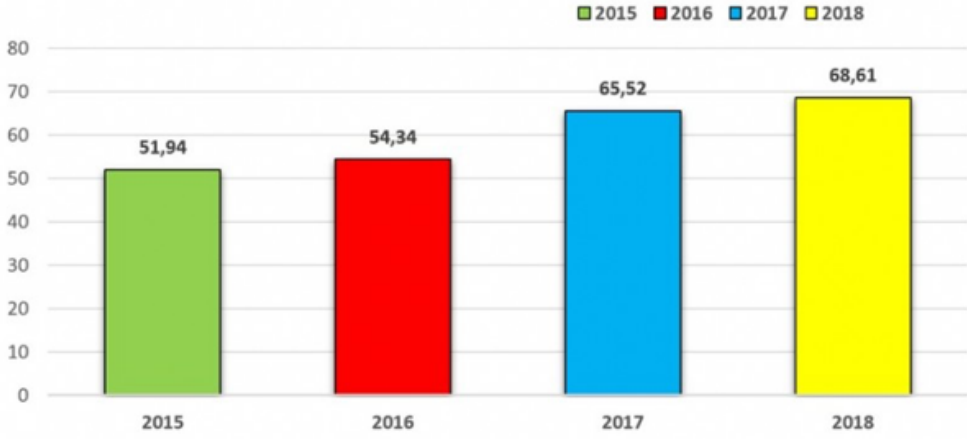
YÖNTEM: Çalışma, Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi (SÜEAH)'nde yapıldı. SÜEAH 2015, 2016, 2017 ve 2018 yılları arası el hijyeni uyumu gözlem verileri retrospektif olarak değerlendirildi. SÜEAH 120 adet yoğun bakım hasta yatağı olmak üzere toplamda 935 hasta yatağına sahip bir üçüncü basamak hastanedir. El hijyeni gözlemi tüm yoğun bakım üniteleri ve yataklı kliniklerde 3 ayda bir enfeksiyon kontrol hemşireleri tarafından yapılmaktadır. El hijyeni gözlemi haberli gözlemler olup 'beş endikasyon' kuralına göre yapılmaktadır. Beş endikasyonda sağlık çalışanları; hasta ile temas öncesi, hasta ile temas sonrası, aseptik işlemlerden önce, vücut sıvıları ile temas sonrası ve hasta ve çevresi ile temas sonrası el hijyeni açısından gözlenmektedir. Gözlem sonuçları standart el hijyeni gözlemi formuna kayıt edildi. Elde edilen veriler SPSS 21 programında değerlendirildi. $p < 0.05$ anlamlı kabul edildi.

BULGULAR: Yıllara göre genel el hijyeni uyumu Şekil 1'de gösterildi ($p=0.001$). Mesleklere göre el hijyeni uyumu değerlendirildiğinde; doktorların el hijyeni uyumu yıllara göre %43.55, %43.36, %50.12 ve %53.31 idi. Hemşirelerin el hijyeni uyumu %55.06, %57.72, %69.96 ve %73.08 oranındaydı. Temizlik personelinin el hijyeni uyum oranı ise %45.40, %52.03, %62.02 ve %65.66 idi. Cinsiyete göre genel el hijyeni uyumu bayanların %61.27 erkeklerin ise %49.42 idi ($p=0.001$). Beş endikasyon kuralına göre el hijyeni uyumu Tablo 1'de sunuldu.

TARTIŞMA VE SONUÇ: El hijyeni uyumu düzenli eğitim ve geri bildirim ile artış göstermiştir. Hastane fiziki ortamlarının düzenlenmesi, eğitimlerinin düzenli ve sürekli hale getirilmesi, görsel afiş, broşür gibi hatırlatıcı görsel gereçlerin kullanılması ve uyumun izlenerek geri bildirim yapılmasıyla el hijyeni kurallarına uyumun artacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: El hijyeni uyumu, gözlem, geri bildirim, eğitim ve araştırma hastanesi.

Yıllara Göre El Hijyeni Uyumu

Beş Endikasyon Kuralına Göre El Hijyeni Uyumu

Yıllar	Hasta ile temas öncesi (%)	Hasta ile temas sonrası (%)	Aseptik işlemlerden önce (%)	Vücut sıvıları ile temas sonrası (%)	Hasta ve çevresi ile temas sonrası (%)
2015	36,91	69,25	50,79	61,65	44,70
2016	38,76	77,16	66,32	71,11	36,35
2017	49,92	81,31	78,74	85,03	53,87
2018 (Ocak-Kasım)	51,11	86,80	88,81	93,10	47,83